

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 60 0 Ps 008481 11 Рев
Бања Лука, 29.11.2012. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља АД О. Д., кога заступа пуномоћник Љ.М., адвокат из Д., ..., против туженог АД Д. Д., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 60 0 Пс 008481 10 Пж од 28.1.2011. године, на сједници одржаној дана 29.11.2012. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се дјелимично усваја пресуда Вишег привредног суда у Бањој Луци број 60 0 Пс 008481 10 Пж од 28.1.2011. године преиначава, у оспореном дијелу којим је жалба туженог одбијена, и суди:

Жалба туженог се дјелимично усваја, пресуда Основног суда у Добоју број 85 0 Пс 008481 09 Пс од 30.4.2010. године преиначава тако што се тужени обавезује да тужитељу на досуђени износ накнаде трошкова парничног поступка од 8.887,50 КМ плати законску затезну камату почев од 30.4.2010. године па до исплате, умјесто за раније досуђени период од 19.5.2008. године па до исплате.

Ревизија се у преосталом дијелу одбија.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка (на име састава одговора на ревизију) се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Добоју број 85 0 Пс 008481 09 Пс од 30.4.2010. године тужени је обавезан да тужитељу, на име изгубљених закупнина, исплати износ од 35.140,00 КМ и то износ од 18.600,00 КМ за период од 22.11.2002. до 10.5.2007. године са законском затезном каматом обрачунатом за тај период и износ од 16.500,00 КМ за период од 12.11.2002. до 15.6.2007. године са законском затезном каматом обрачунатом за тај период, као и да му надокнади трошкове парничног поступка у износу од 8.887,50 КМ, са законском затезном каматом почев од 19.5.2008. године па до исплате. Тужбени захтјев тужитеља, у погледу главног дуга и законских затезних камата за период 1. до 22.11.2002. године, као и захтјев за плаћање затезне камате на трошкове поступка у периоду од подношења тужбе до пресуђења, су одбијени као неосновани.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 60 0 Пс 008481 10 Пж од 28.1.2011. године жалба туженог је дјелимично уважена и првостепена пресуда преиначена у дијелу одлуке о затезној камати тако што је тужени обавезан да тужитељу плати законску затезну камату на износ од 16.500,00 КМ почев од 22.11.2002. умјесто од 12.11.2002. године, док је у осталом дијелу жалба одбијена и првостепена пресуда у преосталом дијелу потврђена.

Благовременом ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев тужитеља у цјелости одбије или да се иста укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужитељ сматра да је изјављена ревизија неоснована и предлаже да се иста одбије.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужитеља којим је тражио да се тужени обавезе да му на име изгубљене закупнине плати износ од 35.400,00 КМ са законском затезном каматом и то на износ од 18.400,00 КМ почев од 01.11.2002. до 10.5.2007. године, а на износ од 16.500,00 КМ почев од 01.11.2002. године до 15.6.2007. године.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу изведених доказа, првостепени суд је утврдио: да су странке дана 17.10.2002. године закључиле споразум којим су усагласиле да тужитељ има дуговање према туженом у износу од 119.072,00 КМ; да се тим споразумом тужитељ обавезао, на име дијела дуга, туженом уступити два пословна простора у градској пијаци укупне површине око 65 м², те да дио дуга измири у 20 мјесечних рата, а да се остатак дуга отпише у случају извршења те обавезе; да је тужитељ на темељу тог споразума туженом уступио предметне пословне просторе и да је дана 01.11.2002. године извршио примопредају електричног бројила; да је тужени одустао од споразума о измирењу дуга и да је дописима од 22.11.2002. и 11.12.2002. године позвао тужитеља да преузме кључеве од предметних пословних простора; да упркос томе тужитељ није ушао у посјед пословних простора (што је видљиво из записника у предмету Пс-737/04 од 30.3.2005. године), нити је тужени вратио кључеве тужитељу; да је тужитељ захтјевима од 4.4.2006. године и од 19.7.2006. године од туженог затражио предају кључева од пословних простора; да је тужени кључеве од пословних простора дао трећим лицима Т.В. и З.П.; да је тужени таквим понашањем омогућио тим трећим лицима (иако са истима није закључио уговоре о подзакупу, нити је убирао закупнину) да користе предметне пословне просторе у периоду након одустанка од споразума све док тужитељ те пословне просторе од тих лица није преузео у посјед и то пословни простор површине од 35 м² од Т.В. дана 10.5.2007. године и пословни простор површине 30 м² од З.П. дана 15.6.2007. године; да је према Одлуци о давању у закуп пословних простора и гаража у власништву Општине Д. за прву зону предвиђена мјесечна закупнина од 10,00 КМ/1 м² и да се у тој зони налазе предметни пословни простори; да висина закупнине за пословни простор површине 35 м² за период од 22.11.2002. до 10.5.2007. године износи 18.900,00 КМ, а за пословни простор површине од 30 м² за период од 22.11.2002. године до 15.6.2007. године (у изреци првостепене пресуде погрешно означен период 12.11.2002. до

15.6.2007. године) износи 16.500,00 КМ; да су предметни пословни простори, рјешењем о досуди Основног суда у Добоју број 85 0 И 001707 06 И од 29.12.2008. године, као ванкњижно власништво тужитеља предати у посјед купцу Ј.Г.; да су ови пословни простори, од стране правног предника тужитеља, те од стране тужитеља, према презентираним уговорима о закупу, давани у закуп у периоду од 1994. године па до спорног периода.

На темељу тих чињеница, налазећи да је тужитељ ванкњижни власник предметних пословних простора и да је тиме неоснован приговор помањкања активне легитимације, те да је неоснован истакнути приговор застарјелости потраживања, првостепени суд је, позивом на одредбу члана 210. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО), захтјеву тужитеља дјелимично удовољио и на име изгубљене закупнине за оба пословна простора му досудио износ од 35.140,00 КМ за период 22.11.2002. године (када је тужени одустао од закљученог споразума) па до враћања у посјед предметних пословних простора, са законском затезном каматом, док је захтјев тужитеља одбио за период од 01.11.2002. до 22.11.2002. године.

Одлучујући о жалби туженог, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правни закључак првостепеног суда о обавези туженог да тужитељу за означени период исплати накнаду у висини изгубљене закупнине, па је првостепену пресуду преиначио само у дијелу одлуке о законској затезној камати тако што је на износ закупнине од 16.500,00 КМ законску затезну камату досудио од 22.11.2002. године умјесто од 12.11.2002. године до 15.6.2007. године, док је у осталом дијелу изјављену жалбу одбио и првостепену пресуду потврдио.

Ревизионим наводима тужени спори правилност нижестепених пресуда тако што понавља приговор недостатка активне легитимације, те тврди да тужитељ није доказао да је власник предметних пословних простора. Поред тога, инсистира на утврђеној чињеници да корисници предметних пословних простора у спорном периоду нису плаћали закупнину туженом, па сматра да се тиме у конкретном случају не ради о стицању без основа, како су нижестепени судови квалификовали спорни однос између парничних странака. Према ревизионим наводима, тужени је фактички одустао од раније истицаног приговора застарјелости потраживања тужитеља.

Нижестепени судови су, на темељу изведених доказа, утврдили да је тужитељ ванкњижни власник предметних пословних простора (рјешење о досуди Основног суда у Добоју број 85 0 И 001707 06 И од 29.12.2008. године и исказ законског заступника тужитеља). Након што је тужени, изјавом од 22.11.2002. године, одустао од раније закљученог споразума, по којем је новчано потраживање које је имао према тужитељу једним дијелом имао наплатити преузимањем наведених пословних простора, било је логично да тужитељу врати кључеве од тих пословних простора. Међутим, тужени (упркос дописима од 22.11.2002. и 11.12.2002. године) пословне просторе није вратио тужитељу (по исказу законског заступника тужитеља тужени је ове просторе и даље задржао као својеврсну гаранцију за наплату свог новчаног потраживања до окончања покренутог извршног поступка), а није то учинио ни када је тужитељ, дописима од 4.4.2006. године и од 19.7.2006. године, затражио предају пословних простора.

Према писменим изјавама Т.В. и З.П., те према усменом исказу Т.В., датом у својству свједока, исти су од туженог добили кључеве од предметних пословних простора, које су за своје потребе користили и тужитељу записнички вратили тек дана 10.5.2007. односно 15.6.2007. године. У том периоду (од 22.11.2002. године до 10.5.2007. односно 15.6.2007. године), тужитељ је предметне пословне просторе могао давати у закуп, кад се има у виду да су ти пословни простори од 1994. године давани у закуп, прво од стране правног предника тужитеља, а затим од стране самог тужитеља, како то произлази из уговора о закупу који су читани на рочишту за главну расправу. Слиједом тога, описаним понашањем туженог (невраћањем пословних простора и давањем кључева од истих трећим лицима), тужитељ је онемогућен да у спорном периоду убире закупнину (што представља редован ток ствари с обзиром на период који је предходио спорном периоду), како су то правилно закључили и нижестепени судови.

Према даљем утврђеном чињеничном стању, тужени није закључио уговоре о закупу са тим трећим лицима, нити је од истих наплаћивао закупнину. Како, дакле, нема стицања на страни туженог, са правом се у ревизији истиче да у одредби члана 210. ЗОО нема законског основа за наметање обавезе туженом за исплату утужених износа.

Међутим, утврђени чињенични основ је налагао да се захтјеву тужитеља удовољи примјеном одредаба члана 154. ст. 1. и 189. ст. 3. ЗОО, па како није оспорена висина утврђене закупнине, произлази да је нижестепеним одлукама о захтјеву тужитеља, у погледу главне ствари, правилно одлучено.

Насупрот томе, основано се приговара досуди законске затезна камате на утврђену накнаду трошкова парничног поступка, у којем дијелу недостатак првостепене пресуде није саниран и поред жалбених навода који су били истакнути у том правцу.

Наиме, на досуђену накнаду трошкова парничног поступка од 8.887,50 КМ, тужитељу је досуђена затезна камата од 19.5.2008. године (када је донесена прва првостепена пресуда број 085-0-Пс-06-000-216 од 19.5.2008. године, која је укинута рјешењем другостепеног суда број 013-0-Пж-08-000 111 од 23.9.2009. године), уз наводе да се иста досуђује од пресуђења па до исплате. Како је накнада трошкова парничног поступка утврђена доношењем првостепене пресуде број 85 0 Пс 008481 09 Пс од 30.4.2010. године, то је нижестепене пресуде у том дијелу ваљало преиначити и на досуђене трошкове парничног поступка тужитељу камату признати за период од 30.4.2010. године (као дана пресуђења) па до исплате.

Из датих разлога, примјеном одредаба члана 248. и 250. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 - даље: ЗПП) одлучено је као у изреци.

Захтјев тужитеља за накнаду трошкова ревизионог поступка (на име састава одговора на ревизију) је одбијен, јер се не ради о нужном трошку који има у виду одредба члана 387. ст. 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Биљана Томић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарне
Амила Подрашчић